

LULEÅ KOMMUN

Ängskolans Likabehandlingsplan

”Alla ska känna sig trygga att gå till skolan”

Ansvarig: Rektor Marcus Hedström

Reviderad: 19/8 2013

Samhällets målsättning:

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever (Barn och elevskyddslagen 2006:67) kom 2006-04-01. Samhällets målsättning att skapa delaktighet för alla människor är klart uttalad och finns även uttryckt i andra av samhällets styrdokument¹ som berör skolan.

- Jämställdhetsombudsmannen (JämO),
- Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO),
- Handikappombudsmannen (HO),
- Ombudsmannen mot diskriminering p.g.a. sexuell läggning (HomO)
- Skolverket genom Barn- och elevombudet

Dessa är de myndigheter som har tillsyn över lagen (2006:67).

Läroplanen gör gällande att...

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (LGR 11, s.4)

Likaså återfinns strävanden att inom undervisningen belysa och skapa förståelse för demokratiska värderingar och deras praktiska tillämpning. Detta återfinns i ämnen som, samhällskunskap, religion, idrott och hälsa, hem och konsumentkunskap.

”Eleven skall kunna samtala om och göra personliga reflektioner kring livsfrågor utifrån vardagliga situationer

Etiska samtal kring

- rätt- orätt
- gott- ont
- ansvar/respekt för varandra
- kamratrelationer
- konfliktlösning
- känna till den ”gylle regeln”²

(Ur Ängskolans målskrivning för religion)

Ängskolans målsättning:

Engagerade vuxna och elever som får påverka och vara delaktiga är avgörande för ett gott klimat och en trygg miljö, Ängskolans målsättning för sitt arbete med likabehandlingsplanen syftar till att...

¹ Skollagen, Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67). Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en lika behandlingsplan (2006:1083). Barnkonventionen, LGR 11. Arbetsmiljölagen (AML, 1977:1160), Socialtjänstlagen samt brottsbalken.

² ”Det du vill att andra ska göra dig ska du också göra andra”,
Denna tanke finns sammanfattad i flera av världsreligionerna.

- På Ängskolan ska ALLA elever ha lika rättigheter oavsett
 - Kön
 - Etnisk tillhörighet
 - Religion eller annan trosuppfattning
 - Sexuell läggning
 - Funktionshinder
 - Ålder
- Alla ska känna sig trygga att gå till skolan
- ALLA som arbetar i skolan skall aktivt motverka ALLA former av trakasserier och annan kränkande behandling av individer eller grupper.
- Skolan ska på individ, grupp och organisationsnivå arbeta aktivt och medvetet för att förebygga kränkning/mobbning. Detta innebär att både arbeta för ett klimat präglat av omsorg och engagemang och att de vuxna sätter klara och kända gränser. Det är av största betydelse att agera när något händer.
- Den som känner sig kränkt eller mobbad ska alltid tas på allvar!
- Likabehandlingsplanen ska kommuniceras med elever och vara föremål för årlig uppföljning.

Kartläggning och nulägesbeskrivning:

Ängskolan är lokaliserad i ett socialt och kulturellt mångfacetterat område. Därför måste skolan vara särskilt observant på diskriminering, trakasserier och kränkningar som har sin grund i sådana förhållanden. Det är av ovanstående orsaker nödvändigt att inom Ängskolans verksamhet iaktta ett genusperspektiv där jämställdhet i praktiken främjas mellan könen.

Det är vidare nödvändigt att för läsåret 2013-2014 inom enheten definiera elever och personals syn på kränkning och ta reda på om eventuella skillnader i synsätt i frågan kan resultera i olika upplevelser av verksamheten. Under kommande skolår kommer rektor att initiera olika former av kvantitativa och kvalitativa åtgärder för att belysa fenomenet. Exempelvis planeras och förbereds personal- såväl som elevenkät av rektor.

Det dagliga arbetet med verksamhetens organisation där viktiga mötesplatser i skolan bl.a. raster, korridorer och matsal är i fokus hos personalen för att alltid finnas tillhands och skapa trygghet hos Ängskolans barn, men det är viktigt att även i fortsättningen behålla en hög medvetenhet hos personalen om de situationer på skolan som *kan* upplevas som problematiska, t.ex. omklädningsrum, matkö och toaletter.³ Änglavakterna har under läsåret varit verksamma på de yngre barnens raster och har haft en stor betydelse genom sitt goda exempel och sin observationsförmåga. Elevhälsoteamet har träffats regelbundet och gett stöd i frågor som rör likabehandling på skolan då inlärningsproblem inte sällan även kan ha sociala förtecken. Att

³ Ängskolans kamratstödjare. Särskilda representanter från årskurs 5 & 6 finns närvarande på lågstadiets raster för att främja alla elevers delaktighet och att motverka mobbning. Dessa äldre elever är i första hand kamrater och observatörer varför de på inget sätt förväntas ta ansvar från närvarande vuxen rastvärd.

Rektor personligen har kartlagt (samtal med elev, föräldrar, personal) enskilda elever har varit en viktig faktor i strävandet mot att belysa elevers hela livssituation där frågor angående likabehandling ofta är av central betydelse.

Eleverna har varit delaktiga i att utvärdera hur skolan svarar upp mot åtgärderna/målen i den egna Likabehandlingsplanen. Detta har kommunicerats inom skolans elevråd samt klassråd.

Likabehandlingsarbetet

Trivsel och trygghet

Att göra: Det är fortsatt viktigt att uppmärksamma och organisera rasttillsynen men även observationen av känsliga tillfällen som omklädningsrum i gymnastik och badhus.

Definitioner:

Att tala samma språk och mena samma saker i kommunikationen är viktigt vid hanteringen av frågor som har med likabehandling att göra. Därför bejakar vi på Ängskolan de definitioner och begrepp som enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och propositionen Trygghet, respekt och ansvar (prop.2005/06:38) uttrycker.

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkandebehandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t.ex. strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande. De fem diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och kön eller som är av sexuell natur. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av vuxna gentemot barn eller elever eller mellan barn och elever.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller elevs värdighet.

Mobbning: En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism: En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattning genom att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet: Rädsla för; stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi: En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Sexism: Beträktelse- eller handlingssätt som innebär diskriminering på grund av kön. Med kön avses enligt svensk lag det kön som registrerats för en person vid födelsen eller det kön som senare fastställts för henne eller honom.

Vad är kränkande behandling?

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna, s.k. annan kränkande behandling. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar.

Diskriminering av individer eller grupper innebär ett avsteg från principen om likabehandling. En institution, som t.ex. skolan, kan genom organisation, regler, grupperingar, schemaläggning och andra inslag avsiktligt eller oavsiktligt medverka till att diskriminerande effekter uppstår. Trakasserier är kränkningar som har samband med diskrimineringsgrunderna och kan, liksom annan kränkande behandling, utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera och äga rum i alla miljöer. Kränkningar kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara under den tid och på den plats där verksamheten äger rum utan också via t.ex. telefon och dator (sms., mms. E-post och chatt. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan ta sig uttryck i fysiskt, verbalt eller icke-verbalt uppträdande eller bemötande. Trakasserier och annan kränkande

behandling kan ta sig uttryck i nedsättande tillmälen, nedsvärning, förtal och ryktsespridning, förlöjligande eller förnedrande uppförande som t.ex. negativa kommentarer om utseende eller beteende. Det kan också handla om att frysa ut eller hota liksom att skapa och sprida rasistiska eller homofobiska texter eller bilder och märken med annat kränkande innehåll. Olika studier visar att pojkar och flickor många gånger använder olika maktmedel och också drabbas olika. Mycket pekar t.ex. på att man i förskolan och skolan främst uppmärksammar pojkars kränkningar eftersom dessa oftast är fysiska och därför synligare och lättare att upptäcka. Flickor använder ofta strategier som kan vara svårare att upptäcka, t.ex. utfrysning.

(Allmänna råd och kommentarer, Skolverket 2006. s.10 f)

Delaktighet och inflytande:

Likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument som kommuniceras och görs känt för alla barn och all personal på Ängskolan. Planen skall årligen revideras och vara en viktig punkt vid

- Klassråd
- Elevråd
- Föräldraråd
- Personalens fortbildnings och utvecklingsdagar
- Skolans årliga kvalitetsredovisning
- Nyanställning av personal
- Introduktion av nya elever

Handlingsplan Förebyggande åtgärder

	Åtgärd	Ansvar	När
1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tydlighet i skolans dokument som t.ex. förväntansdokument och ordningsregler. Dokumenten ska vara tydliga med att ta avstånd från trakasserier och kränkande behandling. ➤ Att i skolans utvärdering och kvalitetsarbete uppmärksamma likabehandlingsplanen. 	Rektor	Vid arbete med skolans lokala styrdokument, vid läsårets början och slut, personal samt studiedagar.
2.	<p>Värdegrundsfrågor är en viktig del av undervisningen enligt läroplanen (LGR 11) vilka behöver utrymme samt kommuniceras regelbundet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ All personal ska regelbundet skapa lärandesituationer som belyser avsikten i likabehandlingsplanen. T.ex. genom inslag i lektionsplaneringen, temarbeten. 	Rektor, samtliga pedagoger	Ofta, regelbundet under läsåret återkommande.
3.	<p>Skolsköterska och kurator går ut till klasserna f-klass-år tre och presenterar sig. Hälsoundersökning och hälsosamtal genomförs.</p>	Skolsköterskan, kurator	Under läsåret
4.	<p>Vi – både vuxna och barn, möter varandra med vänlighet, hänsyn och respekt oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, samt funktionshinder.</p>	Skolans personal samt samtliga elever.	Dagligen, Klassråd, Elevråd

5.	Vi vuxna är särskilt uppmärksamma i t ex matsalen, omklädningsrum och vid förflyttningar under skoldagen.	Skolans personal	Dagligen
6.	Alla elever är alla vuxnas ansvar. All personal har beredskap att engagera sig vid uppkomst av problem. ➤ Vi bryr oss alltid om!	Skolans personal	Dagligen
7.	Vi har regelbundet ➤ Föräldraråd ➤ klassråd och elevråd.	Rektor, skolans personal, föräldrar, elever	Ett antal gånger per termin (2-4)
8.	Det finns alltid vuxna ute på rasterna tillsammans med våra änglavakter (elever från år 5 och 6) på förmiddagsrasten.	Rektor, skolans personal	Dagligen
9.	Skolans traditioner ska gynna likabehandling genom att stärka ”vi-känslan” ➤ Idrottsevenemang ➤ Musik och kulturevenemang ➤ Kulturveckan (årlig behandling av barnkonventionen)	Rektor, skolans personal	Höst och vårtermin

Akuta åtgärder :

Akuta åtgärder är omedelbara handlingar i syfte att hjälpa elever som drabbas av mobbning och trakasserier oavsett vilken diskrimineringsgrund (kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, samt funktionshinder) som råder.

Handlingsplan Akuta åtgärder	
1.	När kränkning/mobbning uppstår agerar vi omedelbart. Detta är ett ansvar som vilar på ALL personal
2.	Den som fått kännedom om vad som hänt kontaktar arbetslaget.
3.	Två vuxna ⁴ pratar med den som blivit utsatt om vad som hänt.
4.	Två vuxna pratar med den som utövat kränkningen/mobbningen om vad som hänt
5.	Föräldrar/vårdnadshavare till de inblandade kontaktas.
6.	Tillsammans analyserar skolan och hemmet orsakerna till den uppkomna situationen
7.	Rektor informeras alltid och deltar vid behov.
8.	Elevhälsoteamet informeras om den uppkomna situationen
9.	Dokumentera händelseförloppet.. ➤ Dagbok ➤ Loggbok ➤ Åtgärdsprogram upprättas.
10.	Personalen håller uppsikt över de inblandade.
11.	Om kränkningen/mobbningen fortsätter kontaktas kurator och/eller Centrala stödteamet.

⁴ T.ex. fritidspedagog, förskollärare och klassföreståndare samt i övrigt berörd personal inom verksamheten,

Förväntansdokument – Ordningsregler:

Enligt läroplanen (LGR 11) skall alla som arbetar i skolan främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över skolmiljön och samarbeta med elevernas föräldrar, så att man tillsammans kan utveckla skolans verksamhet.

Vi vill att Du som elev tar ansvar för att...

- sköta dina arbetsuppgifter och läxor
- lämna skriftliga meddelanden mellan hem och skola
- hålla reda på dina kläder och egna saker
- passa tider
- hålla skolan och skolgården ren och snygg, t ex ta bort klotter och gemensam vårstädning

Vi vill att du som förälder...

- engagerar dig i barnets skolgång medverkar till att ditt barn får lyckas med sina hemuppgifter
- tar del av veckobrevet
- ser till att ditt barn får tillräckligt med sömn och har ätit frukost, för att orka med sin skoldag
- ansvarar för att ditt barn alltid använder hjälm vid t ex cykling, utförs- och skridskoåkning, har med sig en skolväska/ryggsäck samt "har kläder efter väder"
- alltid anmäler elevs sjukdom/frånvaro till oss
- tar kontakt med skolan om du är missnöjd med något - vi kan bara förbättra sådant som vi får kännedom om

Ängskolans samarbetsgrupper:

Föräldraråd	Elevråd
<p>Föräldrarådet består av föräldrarepresentanter från varje klass och rektor</p> <p>Vi vill ge föräldrar...</p> <ul style="list-style-type: none">• Ökad delaktighet• Gemensamma regler och förhållningssätt• En skola som främjar...- Elevers och allas lärande- En god miljö för alla- Respekt, ansvar, hänsyn- Samverkan skola – elever – föräldrar	<p>Elevrådet består av 2 elevrepresentanter från varje klass.</p> <p>Elevrådet träffas regelbundet tillsammans med lärare och vid behov även gemensamma elev- och föräldrarådsträffar på kvällstid. Vid dessa tillfällen får eleverna möjlighet att ge synpunkter för att påverka t ex skolans regler, undervisningen, rastverksamhet, schema eller skolmaten</p>

ÄNGLAVAKTERNA...

Ängskolans kamratstödjare

Änglavaktsuppdraget innebär att eleven tar ansvar för sig själv och andra kamrater på skolan, är till för att upptäcka och slå larm vid mobbning och skadegörelse och som tror på samarbete mellan vuxna och elever. Änglarna utses av sina kamrater på skolan